Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI						
	Nếu từ nơi mình ở không có báo đến thì phải trả thêm	Ngoại-ô đến nhà	Giới-hạn của Trung-kỳ	Bắc-kỳ, Trung-kỳ và Ai-lao	Nam-kỳ và các thuộc-địa Pháp	Ngoại-quốc
Một năm	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00
Các tháng và Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef: PHẠM HUY LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN V. LOÃN

Adresse télégraphique: TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 2/34

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

4e page
- Une seule insertion. . . . 0$50 le cm
- Par contrat annuel
- Par centimètre et par insertion. . . . . 0$12 le cm
- Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
- Annonces judiciaires et légales. 1$50 le cm

On traite à forfait pour les contrats importants.

HỘI ĐẢNG

Hai tiếng « hội đảng » ở nước ta bây giờ hình như ít ai muốn nói đến, mà giá có nói hình như cũng ít người thiết nghe, ít người chịu chuyện, không lấy gì làm hăm-hở có-vũ như mấy năm xưa. Đi đến đâu cũng nghe những chuyện nào hội này vỡ, nào hội kia tan, hội nọ đem nhau ra tòa, hội khác đánh nhau chí mạng, chuyện ông thủ-quĩ hội tiêu *kết*, chuyện ông Thư-ký hội bán đỗ; những nhà nhiệt-tâm hô-hào hội, day tay mấm miệng tổ chức hội, sáng lập hội thì nghe chừng như đã ngấy cái mùi phẫm trên hàm dưới, kim khánh mề đay mất cả rồi, không còn săn-sóc gì đến hội, cần thiết gì đến hội nữa; những anh lận lộn với hội, hi học với hội, mong cơm no áo đày về hội, dự bị những nanh dài vuốt sắc để hóng dục hội, khoét hội, mưu cái cách sinh nhai sâu mọt trong hội để dung dưỡng cái thân hèn tự lợi tự tư thì nghe chừng như dục mãi cũng rồng, khoét mãi cũng xác rồi, cũng nhẫm bề không nhẫn gì được vào hội nữa mà không còn đậm đà nóng nảy với hội lấy nổi gì; những người phác thực hiền lành, chỉ có một chút cái lòng thành công ích công-nghĩa mà không rõ cái phương-pháp dựng dão hội, duy-trì hội, chủ-trương hội ra làm sao thì đã bị một lũ con buôn « buôn hội » nó lừa gạt chi tài chi tam, làm hi sinh cho hội khuynh cơ lịch nghiệp, tốn của hao công, *phải cung rày đà sợ lần cây cong*, cứ nghe nói đến hội là hồ via ghê hồn, lo tránh cho xa, lẫn cho thoát: ấy cái tình-trạng hiện thời ở xã-hội ta đối với hai tiếng « hội đảng » như thế. Song, sợ nghẹn không có lẽ bỏ cơm. Cái tiếng « hội đảng » thông hành ở khắp cả các nước văn-minh tiến-tiến đời nay đã làm cho biết bao nhiêu dân-tộc, bao nhiêu quốc-gia đương nghèo hóa giàu, đương yếu hóa mạnh; cái tiếng « hội đảng » có phải như người mình quá sợ thế đâu!

Hội-đảng là gì? là mọi người gom công gom của với nhau mà cùng theo đuổi một cái mục-đích chung, cùng tiến hành một cái công cuộc lớn, tổ-chức thành một cái cơ-quan có qui-tắc, có trật-tự, có hành-động, có sinh-hoạt, nhỏ thì ví như cái cơ-thể của một cá-nhân có đầu óc để phát hiệu thì lệnh, có tay chân để đi đứng cất nhắc, có tạng phủ để chia giữ các việc doanh dưỡng tiêu-hóa trong mình mà cùng làm cho trọn một cái công cuộc, đạt một cái mục-đích về sự sống của người ta vậy, lớn thì ví như cái đoàn-thể của một quốc-gia, có nguyên-thủ, có tì-tảo, có pháp-luật, có thể-chế, có tài-chính, có quân-phòng, cái mục-đích là làm cho hết thảy mọi người trong nước đều được lạc nghiệp an cư mà cái công cuộc là mưu tính cái điều lợi phải làm, cái điều hại phải trừ của hết thảy mọi người trong nước vậy.

Tại làm sao mà cần có hội đảng? Người ta cũng là một loài động-vật phải có ăn mới khỏi đói, phải có mặc mới khỏi rét, phải có nhà cửa mới chịu đựng được với tuyết sương mưa gió, phải có xe thuyền cầu cống mới xông xáo được với sông nước núi non, lại phải chống chọi với biết bao nhiêu là những cái trở-lực ở ngoài, bay không bằng chim, chạy không bằng muông, không có nọc độc như rắn rết, không có nanh-vuốt sắc nhọn như hùm beo, mà những giống khác giống người kể hàng trăm vạn mớ thứ hình hình-sắc sắc, quái quái, kỳ kỳ, toàn là cừu địch với ta, cướp mồi của ta, ăn thịt được ta cả, cứ lấy tài mắt chân tay của từng người một mà cầu cho bài trừ được với những cái trở-lực ấy, ứng phó được với những vấn-đề dùng kia thì dù thông-minh thánh triết đến bậc nào cũng không thể làm sao được; loài người càng khai thông, việc đời càng phiền-phức, cái dục-vọng của người ta càng ngày càng tăng tiến, cái nhu yếu của người ta càng ngày càng thêm nhiều, người ta càng thấy tự lực mình không cung cấp cho mình được đầu vào với đâu mà càng thấy cái sức chung cùng là cần kíp cho mình không có không được. Trong chuyện ngụ-ngôn Tây có một bài thí dụ, bảy tổ về cái lẽ ấy nói rất thú vị mà nghe thật rõ ràng: mấy người hành khách đi đến một quãng đường, bị một hòn đá cao lớn chận ngang đường, người nào cũng hì-hục dùng hết sức mình mà đẩy cái hòn đá ấy ra một mé đường để lấy lối đi mà không được; sau có người xướng nghị bảo cả bấy nhiêu người xúm lại cùng đẩy hòn đá đi vèo vèo, đường thông, đi được ngay. Ấy hòn đá chận đường đó chính là cái bàng rạng đời người, mà mấy người hành-khách xúm lại cùng đẩy hòn đá để lấy đường đi, chính là cái sức chung cùng thắng đoạt được mọi sự ngăn trở ở đời vậy. Cái nguyên-lý hội đảng là phát sinh ra từ đấy.

Gặp phải cái thời buổi giao-thông rộng rãi, cạnh tranh kịch liệt như thời buổi bây giờ thì hội đảng càng thấy cần kíp cho người ta lắm. Đời bây giờ là cái đời đua nhau về quyền lợi, ganh nhau về trí-lực, trăm nghề nghìn nghiệp, không cái gì là có thể lấy tâm trí tài-lực của một vài người mà làm nên công chuyện gì cả, mà trí-lực đã kém người thì quyền lợi tất thua người ngay, chen nhau từng bước, lấn nhau từng thước nào học-chiến, nào nông-chiến, nào công-chiến, nào thương-chiến, người ta đem quần trí quần lực mà chọi với độc trí độc-lực của mình, không chỗ nào là không thấy cái dấu vết kém thua hơn được. Người các nước văn-minh tiến-tiến không một nghề gì là không có hội, không một việc gì là không lập hội, không một người nào là không có trong năm, bảy cái hội là ít, học có hội học, buôn có hội buôn, công có hội công, nông có hội nông, cho đến hàng lao-động cũng có hội, dân bà cũng có hội của trẻ con, góp người nên mạnh, góp của nên giàu, mới đứng vững được cái đời năm châu đụng trán, sáu giống chen vai này mà mong sinh tồn, cầu tiến-bộ được.

Nhất là lại ở vào một nước người còn hiếm, của còn kiệm như nước ta ngày nay thì cái câu « hợp quần làm nên sức mạnh » ta càng phải thể nhận mà thực hành lắm mới được. Trong một bài sau sẽ xin bàn đến hội-đảng của người mình.

UYÊN-TOÀN.

Tự do diễn đàn

Bàn góp về sự học quốc-văn ở các trường Pháp Việt

Tôi xem số báo *Trung-bắc tân-văn* ngày thứ hai 18 août, thấy ông T. bàn về sự học quốc-văn ở trong các trường Pháp-Việt. Lý ông rất xác đáng, khiến cho tôi xem xong, cái lòng nhiệt thành nó xui tôi không quản lời vẫn thô bỉ mà nói điều một vài lời.

Ông T. nói rằng: « Song, người mình đã quen cái thói học mượn viết nhờ . . . khinh rẻ, rất hủi cái tiếng « mẹ đẻ » lời ông nói thật không sai. Này tôi hãy nói trong các trường Pháp-Việt mỗi tuần lễ phỏng được mấy giờ học quốc-văn? Thế mà cách học quốc văn trong các trường đó lại kỳ khôi lắm nữa.

Mỗi buổi học quốc-văn được một vài giờ thì các ông giáo nào kịp giảng giải kỹ càng bình luận rộng rãi, chỉ gọi là đủ thì giờ ra đầu bài, gắng qua loa, rồi chấm một vài bài; hoặc đọc một vài trang sách. Cái cách dạy vẫn tắt ấy đã là ít ỏi cho những khối óc non kia quá! Thế mà phần nhiều những khối óc non kia có để vào chỗ học đâu? Khi thầy giảng sách, chấm bài, thì nào chuyện xì sào, nào nghịch tinh, nào vẽ nhảm, nào làm bài chữ tây. Đại để lắm cậu học trò cho giờ học quốc-văn như là một giờ nghỉ vậy! Khi thì bài đã chấm thì chỉ một phần có quyển non mà thôi, còn thì bài ra chỉ để gác một chỗ mà thôi! Trong số quyển nộp ấy lại chỉ chấm có một phần và thường chọn những quyển viết khá mà chấm. Bởi vậy nên các cậu còn kém quốc-văn có muốn luyện tập quốc-văn cũng khó mà chấm chỉ được.

Thế mà trong trường Pháp-Việt nào cũng được một vài cậu học-sinh được tiếng là giỏi quốc-văn.

Ôi! giỏi! chẳng qua là « trong một nước toàn người mù [thì anh chột làm vua »! Giỏi đây chẳng qua là có khiếu đôi chút mà thôi, chứ thì giờ ít ỏi, cách học thiếu thốn như thế thì giỏi sao được.

Độc giả xem đến đây hẳn ngừng bút lại mà hỏi rằng: « Học-trò như thế có lẽ nào các ông giáo lại không chỉ bảo? »

Không chỉ bảo thật không hiểu vì đâu.

Hoặc vì các ông giáo dạy quốc-văn phần nhiều là các ông đã chán [nản cái văn vô dụng vì vô khoa cử này chăng? Có người lại đổ tại những giờ học quốc-văn các ông đốc không biết, nên không nhìn tới.

Đó là lời tôi nghe truyện thuyết, còn phần tôi thì tôi chắc rằng vì thì giờ học quốc-văn đã chẳng có mấy: một giờ là sáu mươi phút thấm thoắt là bao mà còn cứ bỏ hết hoài thì còn giảng dạy sao được nữa, bởi vậy nên các ông giáo giảng cứ giảng, dạy cứ dạy, cậu học-trò nào nghe thì ích cho mình, mà không nghe thì thiệt. Phải lắm, tôi thiết tưởng cũng không còn sách nào hơn nữa.

Khen thay cho các cậu học sinh có trí học quốc-văn bao nhiêu thì lại trách các cậu những bỏ quốc-văn bấy nhiêu. Ôi, các cậu há không biết rằng tiếng « mẹ đẻ » là tiếng cần cho ta nhất hay sao, mà các cậu lại những bỏ đi làm vậy!

Trong khi chờ chính-phủ chỉnh-đốn lại nền học quốc-văn, thì các cậu từ nay hãy cố tỉnh-đốn lại cái lối học quốc-văn của các cậu đi mới nên. Mong lắm thay! Mong lắm thay!

T. D N.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 25 Août 1934

Nước Đức với cuộc hội-nghị Londres

Hội đồng ngoại-giao của nghị-viện nước Đức ưng thuận bản dự-án cho phép chính-phủ Đức ký các bản giao ước Londres.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 25 Août 1934

Công việc của cuộc hội-nghị Londres tại nghị-viện

Quan Herriot đại-biểu lại các lời chất-vấn có nói: khi ngài đến dự cuộc hội-nghị Londres thì nhiều việc trước đã đều đình dở-dang, nhất là cái vấn-đề trái-khoản. Công việc tại cuộc hội-nghị thật lắm nỗi khó-khăn, nhưng ngài quyết chí cho đạt được mục-đích. Các chương-trình Dawes thì lấy chữ đề-huề làm tôn-chỉ, chứ không theo cái chủ-nghĩa cường-bách. Cái hay của chương-trình ấy là làm cho Đồng-minh đàng bước với nhau, mà Đồng-minh đối với nước Đức cũng có chiều thân-cận, và nước Hoa-kỳ cũng phải dự vào công việc Âu-châu. Ngài nói: Phái-bộ Pháp ưng đặt các cuộc trọng tài, không phải là một việc lỗn hại cho nước Pháp đâu. Ngài lại nói: Có để cho nước Đức vay được tiền, thì nước Đức mới có thể trả nợ Đồng-minh, theo như các kho ấn trong chương-trình giám-định. Song bao giờ Đồng minh cũng vẫn có quyền kiểm duyệt việc kinh-tế của nước Đức.

Về cái vấn đề trái-khoản của Đồng-minh thì ngài nói: Việc ấy các nhà giám-định đã nói đến, nhưng không sao giải-quyết ngay được.

Nhờ về các giao-ước Londres, nước Pháp được hưởng các sự lợi như nước Đức nộp cho một số tiền thứ nhất là 800 triệu quan, dự soạn được một bản giao-ước thương-mại rất khẩn yếu cho đất Alsace-Lorraine. Ngoài những điều nói trên ấy, lại còn các điều lợi khác về đường chính trị và về đường tinh-thần nữa.

Các ông nghị-viên về tả đức, và một số lớn các ông nghị-viên về trung ương đoàn hô quan Herriot. Nghị-viện bỏ 3.6 phiếu ưng thuận một khoản khen ngợi và tín dụng tòa nội các. Số phiếu phản đối là 204.

Nghị-viện lại bỏ 363 phiếu ưng đem yết bài diễn-văn của quan Herriot. Số phiếu không ưng là 166.

Cuộc bay vòng thế-giới

Chưa có tin-tức gì về phi-hành-gia Locatelli. Xương mù dầy lắm không tìm được.

Các phi-hành gia Hoa-kỳ tới Yigfut.

Việc tại hạt Maroc của Tây-ban-nha

Quân lính hai bên đánh nhau ở nhiều chỗ.

Cái giáo-dục của nữ-giới

Về cái vấn-đề giáo dục nữ-lưu, trên tờ báo này đã có nhiều bài bàn đi bàn lại; nay lại tiếp được bài sau này của ông Thanh-trai Trương-quí Bình là một nhà xưa nay rất có nhiệt tâm về việc giáo-dục, xin đăng báo để độc giả nhàn lãm:

> Khi người phụ-nữ được chịu cái giáo dục lương hảo[1] ở ăn phải đạo, khi người phụ-nữ biết thụ cái giáo-dục không hoàn-hảo thì ăn ở ngang tàng. Cái giáo dục sẵn xa làm hại cho bọn thoa-quần hoa là bọn tuổi vị rằng cái tình hoang thường khi còn thơ ấu do cái giáo-dục sẵn xa của bà mẹ truyền cho đến khi trưởng thành do sự ham-mê sắc-dục.
>
> Như vậy, việc chăm dồi cho người thiếu-nữ có cái giáo-dục hoàn-toàn không phải là không quan-trọng vậy.
>
> (Lược dịch trong quyển nữ-huấn của Fénelon tiên-sinh).

Mười năm nay, trên các báo-chương kẻ bàn đi người nói lại về vấn-đề giáo-dục nữ-giới. Khi phạm-vi nền nữ-học còn eo-hẹp, đã mấy ai cho lời bàn ấy là chánh-đáng. Mỗi ngày việc nữ-học mỹ mang ra, khắp trong nước, con nhà phong-lưu đua nhau đi học. Đến bây giờ sự kết-quả về việc nữ-học, ta đã được trông thấy rất là tốt tươi. Ở trong xã-hội ta ngày nay trong bọn nữ-lưu đã có người ra nhận cái trách nhiệm trong học-giới. Nhờ cái ánh sáng văn-minh, đàn bà con gái nước Nam được hưởng rộng quyền tự-do, ra giúp việc cho xã-hội, xưa kia khu-vực chỉ ở chốn gia đình. Nhưng cái số *đi làm việc* còn là số ít, phần nhiều học thiệp-liệp rồi về giúp việc nhà. Có người tò-mò hỏi rằng người phụ-nữ Việt-Nam có thể theo đến bậc Cao đẳng không? Sao lại không. Một nhà giáo-dục có nói rằng: « *Trời phú cho người đàn bà những tài-năng không khác gì người đàn-ông. Có khác là ở từng người* » Ư, ở bên Âu-Mỹ, có những bà vào bậc xuất-chúng. Ở Á-đông có chuyện nữ-tú-tài đỗ minh-chứng từ Ấn chí Á, cái tâm-trí người đàn-bà có khác chi người đàn-ông. Sau này việc học mở rộng đường cho nữ giới, biết đâu ở nước Việt-Nam lại không có những bà Cử, bà Tú, không phải nhờ đến cái danh-phận của chồng! Nói thế thì nói, ta chớ vội quá vọng-tưởng, vì việc gì cũng vậy, phải tuần-tự nhi-tiến, chớ vội quá mà vấp ngã.

Nay xin nói ngay đến cái gia-đình giáo-dục của nữ-giới. Nghe nói đến gia-đình giáo-dục của các cô thiếu-nữ, các bà đã lấy làm ngạc nhiên, hẳn các bà cho là bới lông tìm vết chi đây. Những lời bàn đây, có khi những bà có con mắt sáng suốt (1) chính mình làm cái gương tốt cho con cái soi, đã thường nghĩ đến, nói đến luôn. Chỉ vì quá nuông con mà chóp mắt bỏ qua, thành ra có điều khiếm khuyết trong việc giáo-dục. Tôi đã nghiệm ra rằng ở nơi học-đường, học-trò thường hay đua đòi nhau, một người làm điều gì dù dở dù hay, — dở hơn là hay — người khác nhẩm mắt theo; từ cách ăn mặc cho đến cách nói năng đi đứng cũng vậy. Nếu cha mẹ nuông con không chịu rèn tập con từ lúc còn thơ-ấu, khi cái thói xấu tiêm-nhiễm đã sâu, mong sao sửa đổi lại được. Cha mẹ thương yêu con, ngoài cái thì giờ ở học-đường, phải ngăn ngừa con từ đường ăn ở ở vào khuôn vào phép; con nhờ cái ơn giáo-dục ấy mà sau này trở nên đâu thảo mẹ hiền.

Cái gia-đình giáo dục của nữ-giới có mấy điều sau này là quan trọng:

1° *Cách cư xử*. — Cha mẹ cho con đi học là mong cho con học tập những điều hay, tính nết thuần-thục, biết cách cư-xử với mọi người, biết cái chức-vụ (2) của người phụ-nữ, chứ không phải là cốt cho con đến trường để có văn-bằng rồi tự-phụ mà « mục hạ vô nhân » (3). Ý mình làm nên, đi làm kiếm được tiền, trong nhà đối với họ hàng thân thích, ra ngoài đối với hàng xóm láng giềng, cư xử trái ngược, coi ai cũng là ngu là dại. Cha mẹ không kiểm, anh em không nhường. Khi xuất giá khinh chồng rẻ con; thậm chí đối với cha mẹ chồng coi như không có vậy. Chồng trông thấy ngang tai chướng mắt có khuyên bảo, lại cãi lại miếng một miếng hai (4). Đã bao phen trên các báo chương, thiên-hạ ta thán có này bực đãi với cha mẹ chồng, rẻ rúng chồng con, có kia hành hạ chồng, ngông cuồng đến nỗi chia uyên rẽ thúy. Sao không bình tâm tĩnh-trí nghĩ lại xem các bà các cô thuở xưa thiếu chi người biết văn-chương từ phú, và lắm người đỏm đang buôn bán làm nên giàu nên sang, thế mà đức hạnh rất mực đoan trang, cách ăn ở chồng ra ngoài vòng luân-lý. Gương tốt ấy chớ nên để nhòa, phải theo chân nối gót, cho khỏi mất cái tuanh-giá con nhà khuê-các.

2° *Cách ngôn-ngữ cử-chỉ* (5). — Đàn bà con gái còn có cái gì làm cho đáng yêu, đáng trọng hơn là cái tính nhu-mì (6), yểu-điệu. Xem các bà các cô ngày xưa lấy cách đi đứng yểu-điệu làm nên, nói năng thỏ thẻ làm lịch-sự. Đến thời bây giờ khác hẳn, lắm người — không dám nói cả mọi người — cách cư-chỉ làm cho thiên-hạ thật phải chướng mắt. Mấy chị em bạn gái nói chuyện với nhau, hoặc khi ở trên xe lửa, hoặc khi ở ngoài đường, nói tóm lại là bất cứ ở nơi nào, lúc nào, tiếng tây xen lẫn tiếng ta liến thoắng, dư tay dơ ơ ẩn bộ điện rất là mực cười, tưởng làm thế là tài là giỏi, ai cũng phải quý phải trọng. Có người nói rằng mạt khi có mấy cô ra ga tiễn nhau, khi xe sắp chạy, ôm lấy nhau mà hôn. Phỏng thế có dơ dáng đại hình không? Làm cho khách bàng-quan phải ngượng mắt. Người nước nào phải theo phong-tục nước ấy cả. Thiếu chi cách phong-nhã để tỏ tình luyến-ái. Sao mà lố lăng thế?

3. *Lối y phục* (7). — Đàn bà nước Nam ta lấy sự nhũn-nhặn làm chuộng. Lối y-phục lấy thanh-nhã làm lịch-sự, không cần gì lòe loẹt cho lắm mới là sang, là nền. Đàn bà nên có cái tính tiết-kiệm (8), nếu ăn mặc cũng xa cực xỉ, thì đồng tiền lãng phí ra ngoài hết. Lắm người ăn mặc quá ư xa-xỉ, trông nhỏ nhăng, chứ có chút nào là lịch-sự đâu. Sơn tô phấn điểm quá đỗi, mất cả cái vẻ đẹp tự nhiên. Tạ có câu: « Mộc mục tự nhiên, lựa là điểm-trang. » Ừ, làm khi tấy lối y-phục xa hoa quá, không thể đoán ra là con nhà tử-tế hay là bọn lăng chơi.

Người thiếu-nữ nên phục-sức một cách thanh-nhã, trước là không xa-phí nhiều, sau là giữ được cái nền con nhà khuê-các.

4° *Cách tề-gia* (9). — Tuy người thiếu-nữ đến học-đường đã nắp-thụ cái học-thuật mới, mỹ mang trí-tuệ, nhưng không nên sao những cái nền nếp cũ, nghĩa là người thiếu-nữ biết văn-chương, có tư-tưởng là một điều hay, nhưng không nên bỏ cái chức-vụ của người đàn-bà, nên ba ai cũng có cái trách-nhiệm tề-gia nội trợ. Nếu cứ khư khư ở trong quyển sách, mà khi thì thổ công việc trong gia-đình thì mờ mờ mịt mịt, sao gọi là có cái giáo-dục hoàn toàn được. Về lý-luận (10) biết, thì về thực hành cũng phải biết, có thể mới đi mất đến việc sai bảo người nhà được. Chớ có như ai một việc cỏn con trong nhà không biết, chỉ tin ở như thằng nhỏ con nhài, con có cần hay bà chú vào cái vai đuổi ruồi. Ôi! chỉ biết đuổi ruồi, sao gọi là một người phụ nữ biết chức vụ mình. Một nhà giáo-dục đã nói: « *Người thiếu nữ sau này phải biết cái công việc trong nhà... Nếu chỉ biết bỏ tiền ra sai kẻ tôi tớ mua bán, còn người chả không biết giá cả chi, của tốt của xấu thế nào, thì là một cái hại đề cho người hầu kẻ ở nó làm dối được.* »

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Người đã chia sẻ gái là chẳng nên lấy việc tế gia nội trợ là quan trọng ư?

Đại cương bấy nhiêu điều quan trọng việc giáo dục nữ lưu, ở nơi học đường thông thể dạy bảo hết điều được, ở trong gia đình, bà mẹ phải lưu tâm mà rèn tập cho con có những đức tính tốt, để sau này gánh vác việc trong gia đình. Phải, bà mẹ có ở gần con luôn mới có thể dạy bảo từng li từng tí được, chứ ở trường thì giờ đã ít lại phải lo về việc học vở.

Bọn tân nữ giới ngày nay là cái nền cái cội dựng chỉ nẻo cho bọn nữ lưu ngày sau, chớ nên nhầm đường lạc lối, đến nỗi làm tổn hại cái thanh danh của bạn quần thoa.

Mong rằng cái trình độ học vấn của nữ giới cao bao nhiêu thì cái phẩm hạnh cũng cao bấy nhiêu. Phẩm hạnh càng cao thì cái phẩm giá lại càng cao vậy.

Trương Thanh Trai

(1) Coi a mất sắng suốt của bà mẹ không ngoan thường yêu chắc là trông rõ những cái hay cái dở hơn là con mắt người bàng-quan. - Khi có được tinh tế, lại phải lang-nghe nghiêm-trang, thì việc giáo-xuẩn mới khỏi vô ích. - (Fénelon).

(2) Người phụ nữ lại không có chức vụ ư? Cái chức vụ của người phụ nữ là những điều cốt-yếu nuôi dưỡng người. Chẳng phải là do tay người đàn phụ nữ giữ vững hay là tay bại cái gia-đạo ư?.. Người đàn bà sống nặng lắm lòng là cái tinh thần của một gia đình. (Fénelon).

(3) Các cô thiếu-nữ cho nên kiêu hãnh cho vậy giữ sang đừng có khoe khoang. Nếu không có đức hạnh thì của cải lời đến làm chi. Chẳng phải là cái đức hạnh làm cho quý trọng hơn sự giàu sang ư? Cơ sở cho có lễ phép với mọi người, ấy phẩm người thường dân cũng nên kính chi. Ở đời hàng hạnh dân thiếu-nữ, khi các cô ra đời sẽ thấy người ta ưa sự ấy hơn là sự các cô tưởng. Trong hai người thiếu nữ, một người quê mùa, sực kịch, ngu xuẩn, một người ở tỉnh thành có nếp nếp, nhưng mà lễ phép tôn đáng yêu mến người hơn? Mme de Maintenon.

4. Người vợ phải nên ở nghe lời chồng, cho nên cái lỗi tự Fénelon.

5. Chỉ lúc nào nên nói người thiếu-nữ hay nói, mà nói cho đọi đáng lẽ phép. Đó học-hành khá cho có nói những điều vẩn vông mách lẻng chi, em bọn gái, Fénelon.

Nên sợ những cô biếm nói. Tôi thường thấy người ta nói rằng : cô thiếu-nữ này không có tài học, mà nói không được tài loại. Nhưng biết điều muốn nói hay nói, và nói cho có nghĩa lý. Tôi rất là sợ người thiếu-nữ ngôn ngữ liến thoắng. Mme de Maintenon.

6. Như mi là cái đức tốt của nữ lưu. Người đàn ông có cái dáng điệu tỉ sinh ; người đàn bà phải có tính chất thực, khiêm tốn, như mi, thôy mi. Mme de Maintenon.

7. Trời bẩm sinh cho người thiếu-nữ cái tính ưa phù-sức. Nam-nhi mơ tưởng đến đường công danh thì nữ-nhi chẳng mơ tưởng đến đường công danh thì ra làm đồng ; bởi thế lấy việc trang sức, y-phục làm quan trọng : nào sửa cái đầu ngồi mất tóc, chọn sắc tơ lựa ấn màu da.

Nay ở mốt này, mai mốt khác, cho thật là hợp thời-trang. Trang sức thật quả mất cả nếp nếp và phong-nhã vì thế mà suy đồi. Có tiền cũng sắm, không tiêu cũng sắm cốt thỏa các lòng sở tích khoe khoang.

Cái tính ưa xỉ trong cách phục sức hại cho gia đạo : cái hại gia đạo lắm cho thương luân bại lý. Mất là, con nhà thường, vì trang sức thật quá, muốn kiếm tiền cho chóng có để chi dụng vào khoản ấy, rồi đâm ra làm tăng. Hai là, con nhà gia-thế, khi tiền hết, lấy làng, làm những điều bất lợi, cốt cho có tiền để sắm phục thì thật không giữ danh giá phẩm hạnh nữa. Fénelon.

Người đàn phải giữ mình cho khỏi cái cách ăng sức xỉ, mà chỉ ưa cách giản dị. Có người hễ thèn vì không có mở ba mươi ; có người mở đinh mở đầu đỏ lóc mất thiên-hạ thai đăng công là muốn khoe mắt mắt áo với cho thiên hạ trông. Thật gắm vóc mà mang áy. Khi tiền không có để trang trải mới khốn. Lấy đồng tiền ra sắm sửa quần áo cho đông mới sướng, khi mua đến thúc cần dùng không có tiền, đâm ra đi vay. Mme de Maintenon.

8. Tiết-kiệm là một cái đức tính tốt của người đàn bà, thế mà lắm người cho là việc nhỏ mọn không đáng quan-tâm đến.

Chỉ vì người ta nặng đại mà coi thường cái khinh cái tính tiết kiệm. - Nên duy ngày tự tính hơ hải cho người tiếu-nữ biết việc nội trợ, biết tính toán đồng tiền chi dùng ở trong nhà, biết đề dùng nên sắm sây sắm (Fénelon).

(9) Những công việc của người phụ nữ có quan hệ mật thiết cho xã-hội không khác gì công việc của người đàn ông vậy. Người đàn bà tế gia nội trợ, làm cho cảnh gia đình có cái lạc thú, để an ủi người chồng, nuôi nấng giáo huấn con cái. (Fénelon).

(10) Vì nhiều nguyên nhân, người phụ nữ học nhiều biết lắm không bổ ích. Nhưng việc duy bảo con cái cho nên hay nên tốt, phải tỉ giả mới trọ, để mất vào công việc vào kế ăn người ở ; chi tiêu đồng tiền chớ có vung tay, sự học của người phụ nữ cốt có thế. «Les Femmes savantes» (Molière).

Tin Nam-kỳ

SAIGON

Quan Toàn-quyền tại Chợ-lớn

Quan Toàn-quyền Merlin cùng với quan Thống-đốc Nam-kỳ, quan Đốc-lý Chợ-lớn, các quan cai-trị Cl'atel và Dupuch chiều hôm 22 août có đến thăm thành-phố Chợ-lớn, để cho biết những công việc của thành-phố đang sửa sang lại đã làm đến đâu rồi cùng những phố xá sau này chỉnh-đốn lại thế nào.

Trước khi trở về, quan Toàn quyền có đến thăm phòng Thương-mại Trung-hoa, nguyên các hội-viên có mời ngài đến tỏ lòng trung-thành lòng quyến luyến của dân Hoa-kiều đối với nước Pháp. Hội-trưởng phòng Thương-mại Trung-hoa là M. Hung có đọc một bài diễn-văn để tỏ các tình ấy và sau là tỏ lòng công phẫn đối với việc mưu hại quan Toàn-quyền ở Quảng-đông đó nọ.

Quan Toàn-quyền đáp lại rằng ngài rất cảm động về những tình ý trung-thành ấy và nhắc lại rằng Đông-pháp đối với các kiều dân ngoại-quốc rất là tử tế, vậy mà người ngoại-quốc đến trú ngụ tại Trung-hoa thì người Trung-hoa lại không đối đãi được tử tế như thế.

Quan Toàn-quyền sang Cao-miên

Quan Toàn-quyền cùng các quan văn phòng ngài đã sang Phnom-penh để dự lễ Sinh-nhật năm thứ 85 của Cao-miên ngày 30 vương Đức-tiên ngày 28 Août thì ngài sẽ trở về Saigon.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 28 độ
15 giờ 30 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ tư, 27 Août 1924

Âm-lịch

27 tháng bảy năm Giáp tí
Ngày Mậu-dần
Hành Thổ, Sao Sâm. Trực Phá
Kị Thụ-tử-hỏa, Tử tức
Nên: Mộc-dục. Tri-lệnh
Hỗ Kiêu-dương

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, một tạ	1o $ 40
— nhì	10 00
— ba.	9 40
Thóc.	6 10
Hạt ngô.	5 70

Giá bạc. Kể từ ngày 26 Août 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là **91 90**

Trận bão hôm qua. Ngày hôm qua quả là bão rớt thật, ở đây thiệt hại chẳng mấy, chỉ có vài cây đổ, mấy cái mái hiên tốc, nhưng ở Haiphong thì có lẽ hại hơn.

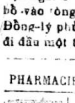
Thiên-văn-đài có báo tin bão từ trước, nhưng đến sáng hôm nay bản báo mới nhận được. Theo như tờ báo cáo ấy thì cái trung-tâm-điểm của bão ở vịnh Bắc kỳ, rồi giờ lần từ phía tây đến tây-bắc, gần cạnh bờ biển vào phía Haiphong đến Moncay.

Tứ-tuần đại-khánh. — Nhân dịp sắp đến lễ Tứ-tuần đại-khánh nhà in bản quán có làm một bức tiểu-tượng đức Kim thượng Khải-Định hoàng-đế. Ngài nào muốn có một bức để được chiêm-ngưỡng ngự dung thì xin gửi 0 p. 25 và tiền cước-phí 0 p. 08 cho M. Bùi-xuân-Thanh, quản-lý nhà in *Trung-bắc tân-văn*, Hanoi.

Việc nghĩa quyên giúp các nhà bị lụt. — Hội-đồng quyên tiền giúp các nhà bị lụt nay đã thành lập. Hội-đồng ấy có quan tổng đốc Lê-trọng-Ngọc làm hội-trưởng, ông Phạm-văn-Khoan làm phó hội-trưởng, ông Trịnh-xuân-Nghĩa làm thủ-quỹ và các ông sau này làm hội-viên : Ng-văn-Vĩnh, Đỗ-Thận, Lê-văn-Phúc, Mai-du-Lân, Ng-bá-Chính, Ng-duy-Nhu, Phạm-Quỳnh, Mạc-đình-Tư, Phùng-v-Huệ, Đinh-văn-Thiêng và Mai-văn-Biên.

Trong ngạch cai-trị. — M. Fleury quan cai-trị hạng ba nguyên chánh tòa bố ở Thông sứ sở mới hết hạn nghỉ ở Pháp sang tới nay tạm bổ vào công sự tại phòng giấy quan Đồng-lý phủ Thống-sứ để nay mai bổ đi đâu một tòa hoặc tỉnh nào khuyết.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montéso

54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU GAN-CÁ-VIỆN

Mỗi ngày uống hai viên, ra gió 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.

Giá mỗi lọ: 0 $ 80

油肝魚精 華歐式醫院藥廠製造

Muốn bán một cái xe ô-tô « Citroen » 10 mã-lực, chạy còn tốt lắm. Có nhiều đồ chữa. Giá bán 1.100 $.

Hỏi tại bản-quán. 3982

Xe-lửa về chậm. — Chuyến xe-lửa sáng ở Haiphong lên hôm qua chậm mất non nửa giờ. Hỏi ra là tại đường xe-lửa cách ga An-điềm mấy kil. mètres có một cây đổ ngay xuống đường sắt, cho nên xe-lửa phải đợi cây đi rồi mới đi được.

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay, tòa Thượng-thẩm đã xử những việc sau này

Chánh trê công việc của kẻ bị thương. — Mới rồi ở Việt-trì có mở ra một cuộc đua xe-lửa và ở bị tòa đè phải trọng thương. Nên bước thuốc xoàng rồi cho khỏi ngay người bị thương đi nhà thương chữa thì có lẽ khỏe hơn. Trái lại, thầy thuốc lại cứ để cho người bị thương nằm mãi, rồi sinh ra nhiều bệnh khác, thành ra chậm khỏi. Vì thế, quan chánh-án Trung-trị Phù-thọ xét chỗ ga ấy không tiện để cứu người bị thương, nên thả trắng án. Tòa Thượng-thẩm xét cũng y án ấy.

Bị-t xử chung thân. — Nguyễn-văn-Tỷ tức Quý làm nghề bẻ khách phải tòa án Trung-trị Haiphong phạt 2 tháng tù về tội ăn cắp và hẹ bạn tù thì phải đi biệt xứ chung thân vì tên ấy từ năm 1914 đến giờ đã can 8 lần án rồi. Tòa Thượng-thẩm y án.

Bội tín. — Phạm-bá-Tụ, người ở Hà-đông có nhận 25 đồng của một người đàn bà buôn bán ở đường Huế để làm ren. Song nhận được tiền rồi tiêu đi, đến hạn không thấy ra ; người đàn bà ấy viết giấy mấy lần cứ im đi, nên phải đi kiện. Tòa án Trung-trị Hanoi phạt 1 tháng tù và 50 quan. Vì món tiền ấy đã bồi trả rồi, nên tòa Thượng-thẩm cho án treo.

Ném khăn mặt. — M. André Hébert trước làm tàu *Bình chuẩn* của công-ty Bạch-thái. Sau vì chuyện bất-bình không làm nữa. M. Bạch-thái-Bưởi cho người kiểm soát đồ đạc thấy thiếu vài cái khăn thì có việc giấy đòi. Một hôm ông sau này làm hội-viên : Ng-văn-Vĩnh, Đỗ-Thận, Lê-văn-Phúc, Mai-du-Lân, Ng-bá-Chính, Ng-duy-Nhu, Phạm-Quỳnh, Mạc-đình-Tư, Phùng-v-Huệ, Đinh-văn-Thiêng và Mai-văn-Biên.

Trong ngạch cai-trị. — M. Fleury quan cai-trị hạng ba nguyên chánh tòa bố ở Thông sứ sở mới hết hạn nghỉ ở Pháp sang tới nay tạm bổ vào công sự tại phòng giấy quan Đồng-lý phủ Thống-sứ để nay mai bổ đi đâu một tòa hoặc tỉnh nào khuyết.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montéso

54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU GAN-CÁ-VIỆN

Mỗi ngày uống hai viên, ra gió 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.

Giá mỗi lọ: 0 $ 80

油肝魚精 華歐式醫院藥廠製造

Muốn bán một cái xe ô-tô « Citroen » 10 mã-lực, chạy còn tốt lắm. Có nhiều đồ chữa. Giá bán 1.100 $.

Hỏi tại bản-quán. 3982

Xe-lửa về chậm. — Chuyến xe-lửa sáng ở Haiphong lên hôm qua chậm mất non nửa giờ. Hỏi ra là tại đường xe-lửa cách ga An-điềm mấy kil. mètres có một cây đổ ngay xuống đường sắt, cho nên xe-lửa phải đợi cây đi rồi mới đi được.

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay, tòa Thượng-thẩm đã xử những việc sau này

Chánh trê công việc của kẻ bị thương. — Mới rồi ở Việt-trì có mở ra một cuộc đua xe-lửa và ở bị tòa đè phải trọng thương. Nên bước thuốc xoàng rồi cho khỏi ngay người bị thương đi nhà thương chữa thì có lẽ khỏe hơn. Trái lại, thầy thuốc lại cứ để cho người bị thương nằm mãi, rồi sinh ra nhiều bệnh khác, thành ra chậm khỏi. Vì thế, quan chánh-án Trung-trị Phù-thọ xét chỗ ga ấy không tiện để cứu người bị thương, nên thả trắng án. Tòa Thượng-thẩm xét cũng y án ấy.

Bị-t xử chung thân. — Nguyễn-văn-Tỷ tức Quý làm nghề bẻ khách phải tòa án Trung-trị Haiphong phạt 2 tháng tù về tội ăn cắp và hẹ bạn tù thì phải đi biệt xứ chung thân vì tên ấy từ năm 1914 đến giờ đã can 8 lần án rồi. Tòa Thượng-thẩm y án.

Bội tín. — Phạm-bá-Tụ, người ở Hà-đông có nhận 25 đồng của một người đàn bà buôn bán ở đường Huế để làm ren. Song nhận được tiền rồi tiêu đi, đến hạn không thấy ra ; người đàn bà ấy viết giấy mấy lần cứ im đi, nên phải đi kiện. Tòa án Trung-trị Hanoi phạt 1 tháng tù và 50 quan. Vì món tiền ấy đã bồi trả rồi, nên tòa Thượng-thẩm cho án treo.

Ném khăn mặt. — M. André Hébert trước làm tàu *Bình chuẩn* của công-ty Bạch-thái. Sau vì chuyện bất-bình không làm nữa. M. Bạch-thái-Bưởi cho người kiểm soát đồ đạc thấy thiếu vài cái khăn thì có việc giấy đòi. Một hôm ông sau này làm hội-viên : Ng-văn-Vĩnh, Đỗ-Thận, Lê-văn-Phúc, Mai-du-Lân, Ng-bá-Chính, Ng-duy-Nhu, Phạm-Quỳnh, Mạc-đình-Tư, Phùng-v-Huệ, Đinh-văn-Thiêng và Mai-văn-Biên.

Trong ngạch cai-trị. — M. Fleury quan cai-trị hạng ba nguyên chánh tòa bố ở Thông sứ sở mới hết hạn nghỉ ở Pháp sang tới nay tạm bổ vào công sự tại phòng giấy quan Đồng-lý phủ Thống-sứ để nay mai bổ đi đâu một tòa hoặc tỉnh nào khuyết.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montéso

54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU GAN-CÁ-VIỆN

Mỗi ngày uống hai viên, ra gió 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.

Giá mỗi lọ: 0 $ 80

油肝魚精 華歐式醫院藥廠製造

Muốn bán một cái xe ô-tô « Citroen » 10 mã-lực, chạy còn tốt lắm. Có nhiều đồ chữa. Giá bán 1.100 $.

Hỏi tại bản-quán. 3982

Xe-lửa về chậm. — Chuyến xe-lửa sáng ở Haiphong lên hôm qua chậm mất non nửa giờ. Hỏi ra là tại đường xe-lửa cách ga An-điềm mấy kil. mètres có một cây đổ ngay xuống đường sắt, cho nên xe-lửa phải đợi cây đi rồi mới đi được.

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay, tòa Thượng-thẩm đã xử những việc sau này

Chánh trê công việc của kẻ bị thương. — Mới rồi ở Việt-trì có mở ra một cuộc đua xe-lửa và ở bị tòa đè phải trọng thương. Nên bước thuốc xoàng rồi cho khỏi ngay người bị thương đi nhà thương chữa thì có lẽ khỏe hơn. Trái lại, thầy thuốc lại cứ để cho người bị thương nằm mãi, rồi sinh ra nhiều bệnh khác, thành ra chậm khỏi. Vì thế, quan chánh-án Trung-trị Phù-thọ xét chỗ ga ấy không tiện để cứu người bị thương, nên thả trắng án. Tòa Thượng-thẩm xét cũng y án ấy.

Bị-t xử chung thân. — Nguyễn-văn-Tỷ tức Quý làm nghề bẻ khách phải tòa án Trung-trị Haiphong phạt 2 tháng tù về tội ăn cắp và hẹ bạn tù thì phải đi biệt xứ chung thân vì tên ấy từ năm 1914 đến giờ đã can 8 lần án rồi. Tòa Thượng-thẩm y án.

Bội tín. — Phạm-bá-Tụ, người ở Hà-đông có nhận 25 đồng của một

XIN CÁC QUÍ KHÁCH NẾM THỬ MÀ XEM !

Các thứ thuốc lá hiệu Con Gà, chưa chắn đã chắn rồi, hàng mới chế (Fabrication nouvelle) của Hãng Quảng Yên-Thảo Công Ty, xem bằng thước ngoại-quốc hảo hạng, theo cách vệ-sinh. Vừa nhẹ, vừa thơm, không rắc rối, không nhức đầu. Thực xuất bản

3987

Vừa ở Tam đảo mới về mấy hôm nay

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé

Số nhà 5, phố Thợ-nhuộm, Giây nói 396

Nét-nghiệm máu mủ, đờm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh sốt, bệnh đau dạ dày, đau ruột, bệnh đàn bà và hộ-sinh, vân vân.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.

Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ 30 chiều.

Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ 30 đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa. 2080

Luật đi đường. — Quan chánh Cẩm Hanoi vừa mới thông đạt cho các viên chức ở dưới quyền ngài về việc thi hành luật lệ đi đường, vì các xe có đi trong thành-phố thường trái lệ luôn. Mấy hôm nay sở cảnh-sát làm giấy biên-bản về việc ấy nhiều lắm.

Đường bờ sông thì từ rày cấm không được tập thử xe ô-tô nữa và cũng kể như các đường phố khác trong thành-phố không được chạy quá 15 kilomètres trong một giờ.

Quan Chánh Cẩm lại nhắc lại rằng các xe có bắt cứ xe gì thấy người đi châu thì phải ra hiệu ; mà người đi chân khi nghe tiếng báo hiệu rồi phải tránh lên hai bè.

Còn như xe ô-tô thì các *chauffeur* nhà nghề phải mang đủ các thứ giấy căn-cước, giấy biên lai về việc thuê xe và giấy phép vận máy ô-tô, nhưng nếu người chủ không muốn gạo cả những giấy ấy cho *chauffeur* thì có thể làm một tờ nhận thực rằng mình có đủ những giấy ấy và biên cả những số giấy ấy vào cái giấy nhận thực này. Như vậy khi linh cảnh-sát có hỏi thì người *chauffeur* có thể chỉ đưa trình cái giấy phép vận máy với cái giấy nhận thực của chủ là đủ.

Còn những người Âu-tây vận máy xe bắt cứ là nhà nghề hay không, cũng những người Nam không phải là nhà nghề thì không phải mang đủ các giấy đã nói trên kia, chỉ phải mang một cái giấy phép được vận máy là đủ.

Hội chợ Hanoi

Lần thứ sáu

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

Trường Kiêm-thiệp. — Bản-trường nay đã chỉnh đốn lại ; chương-trình học theo đúng như trường công. Hiện nay có những lớp này : Cours Supérieur, Cours Moyen, Cours Elémentaire, Cours Préparatoire, Cours Enfantin, còn Cours Adulte thì dạy về buổi tối.

Ai muốn xin vào học các lớp này nên kíp đến tại trường ở đình hàng Quạt mà hỏi, ngoài giờ học xin mời đến nhà tôi.

Nguyễn-phương Tiếp

3985 *32 Cité Immobilière, Hanoi*

Một cuộc hát của Sán-nhiên-đài giúp trường Thể-dục. — Đến tối thứ năm 28 août này, rạp Sán-nhiên-đài sẽ tổ-chức một cuộc hát đặc-biệt quyên cho trường Thể-dục để lấy tiền kinh-doanh nốt các công cuộc ở trường. Vậy xin các bậc thổn nhiều, vì nỗi công-quĩ nghèo ngặt quá.

Vậy ban Hội-đồng quản-đốc nhà trường chúng tôi xin có lời kính mời các vị tử-thiện trong thành phố phát tâm đi xem cho buổi hát tối hôm ấy (28 août 1924), vừa là một cuộc mua vui, vừa là một dịp giúp vào việc công-ích, thì chúng tôi lấy làm cảm tạ lắm lắm.

Các giá bàng vẫn xin để nguyên như thường và kể ông có quyền tiền cũng là bàn thường-hạng giá cả.

Trường Thể-dục lại cáo

Cái nạn ô tô — Trưa hôm qua, quan cai-trị E. có đến sở Cảm-trình rằng xe ô-tô ngài số T. 951 và do ngài cầm máy lấy, đi ở đường Sontây có đụng ngã một ông cụ già tên là Lê-xuân-Bảo 61 tuổi, người ở Lưu-xá huyện Âp-thi-tiên Hưng-yên và người này giữa lúc ô-tô đến thì đi tạt bên nọ sang bên kia đường cái. Ông chủ xe ô tô đã đưa ngay người ấy lên xe đem vào nhà-thương Hanoi để chữa.

Ăn cắp. — Mme Ng-thị-Hai, ở phố Mới số 3 trình Cảm rằng mất trộm cái cặp da màu nâu đựng 28 $, 74

Ô-tô đi trật lệ. — Sở Cảnh sát đã làm giấy biên bản người *chauffeur* xe ô-tô số T. 1933 vì đi mau quá và một cô con gái Tây ở Haiphong cầm máy xe ô-tô số T 1284 vì ở phố Paul Bert rẽ ra bờ hồ lại đi về tay trái.

Bán nhà số 39 và 41, đường Carreau, Hanoi, đấtước rộng độ 4.000 thước vuông, nhà hai cái, mỗi cái sáu buồng, nhà bồi nhà bếp đủ cả.

Hỏi tại : Direction de l'Exploitation Cie du Yunnan Hanoi. 3894

Cuộc đấu-xảo mỹ-nghệ hội Khai-trí mở từ ngày 28 novembre 1924.

TIN NƯỚC LÊN XUỐNG

Trên sông Hồng-hà

	25 Août hồi 6 giờ	26 Août hồi 6 giờ
Lao-kay	78 50	78.20
Yên-bày	29 52	29.62
Việt-trì	13 02	12.90
Hanoi	8.48	8.50
Vạn-yên	6 31	6.35
Hòa-bình	6 08	6.20
Tuyên-quang	3.85	3.78
Phả-đoan	19 21	19.27
Phú Yên-bình	1.35	1 50

Trên sông Thái-bình

	25 Août hồi 6 giờ	26 Août hồi 6 giờ
Thái-nguyên	19 75	23.50
Lâm	3.00	
Phủ lạng-thương	8.40	4.50
Đáp-cầu	3 83	4.16
Phả-lại	8 01	

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Bão rớt. — Tối chủ nhật mưa lắc đắc một lúc thì gió nổi lên rất dữ suốt đêm, ai cũng biết là bão sắp tới. Đến sáng thứ hai gió vẫn không dứt, từ trưa trở đi thì lại dữ nữa và đổ mưa xuống. Một chiếc tàu Nhật đang đi ở biển phải vào tránh ở bến và các tàu thuyền khác cũng phải nấp vào bến cả. Các cây cối bị đổ nhiều. Đường điện báo và điện thoại cũng bị hỏng mất mấy lúc không chuyển tin được. Tàu *Lee-Sang* đi Hong-kong ở Haiphong khởi hành sáng hôm chủ nhật phải ở lại Hòn-dấu đến 2 giờ chiều, và phải ăn tại Hạ-long. Tàu *Hanoi* chạy Hong-kong cũng thế.

(Còn trang Chữ ba, cột thứ hai)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOANG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc về những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ con và người có tin không thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to lắm

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tại Ngọ-môn, ngự-giá đăng lâu phê rằng:

Chẩn nay đại-thần được phòng của MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã từng ngự dùng qua rất hay, dùng nên gọi thưởng, trước lạc phê thì giữ cho qui được phòng chẩn-ứng để tỏ thành-ý.

Khâm thử.

Rượu này **đã kê-cứu** theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vì-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế **MONTÈS**

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư về bên này.

HƯNG-YÊN

Xuýt mất một mạng người

Hôm 17 août, chuyến tàu thủy ở Nam-định lên, khi ghé vào phà Cẩm-khánh lên xuống, có một bà lão, trạc ngoại ngũ tuần, tay xách cái lẵm tích, tay cầm cái ô, còn đương đứng chờ để bắc cầu xong sẽ lên phà. Thường lệ tàu xuôi ngược nào về bến Hưng-yên cũng đông khách lên xuống, vì thế mà cả một khoang chỗ cửa lên chật ních những người, nên bà lão phải đứng ra cả ở cửa. Một tên thủy-thủ, đáng chúng nó quên đi mất, vừa bừng mắt dậy, chạy đâm quàng đâm xiên, lấy giây ném sang phà, xô người nọ, đẩy người kia, làm cho bà lão ngã lộn xuống sông. Thế mà tội nó làm, nọ không biết cứu với người ta, cứ mải miết về việc quăng dây, mồm còn lâu bâu tiếng nọ tiếng kia. May sao, tàu bẩy giờ đã ghé vào gần sát phà rồi, một người phụ phà vừa trông thấy bà lão ngã, vội vàng chạy lại, vớ ngay lấy tóc mà vừa lôi vừa kéo. Hành khách sùm lại lôi giúp người lẫy, bà lão lên được, nếu không thì tàu ghé xát vào phà, chết cũng không được toàn thi thể.

Đáng giận thay tên thủy thủ kia và đồng đẳng chúng nữa, vì sau khi bà lão thoát nạn rồi, chúng không biết tự thú, lại còn mồm năm miệng mười. Đáng khen thay người phụ phà kia, trông thấy người trong con hoạn nạn đã ra sức cứu vớt; thật là biết nghĩa vụ lắm vậy.

Thường thường các lúc tàu về, tình này vẫn phải một người cảnh sát ra phà để giữ trật-tự, không biết hôm ấy sao lại không thấy ai.

T. V. Q. lai cảo.

HÀ-ĐÔNG

Lời cảm ơn. — Chúng tôi có lời cảm tạ các cụ, các ông, các bà, cùng các thân-bằng cố-hữu đã tổ tình luyến ái gửi giấy-chia buồn, cho đồ phúng viếng và đi đưa đám phu-quân, thân-phụ, nhạc-phụ, nội ngoại tổ-phụ chúng tôi là:

M. ĐẶNG-ĐÌNH-KHUYẾN

nguyên dạy học chữ nho, hưởng thọ 61 tuổi, tạ thế ngày 19 août vừa rồi, hiện đã cất đám ngày 21 août 1924, an táng tại làng Ước-lễ, huyện Thanh-oai, tỉnh Hà-đông.

Trong khi tang-gia bối rối, có điều gì sơ suất, xin các ngài bỏ quá đi cho.

Vi-trong-nhân:

Mme Vve Đặng-đình-Khuyến,

Con trưởng: Đặng-đình-Trinh, hội-viên thành-phố Phủ-Ninh-giang và vợ.

Con thứ: Đặng-đình-Phúc, đốc-học trường Monèay và vợ con.
Đặng-đình-Trạch và vợ con.
Đặng-đình-Trường và vợ.
Đặng-đình-Xuân.

Con gái: Đặng-thị-Đoan và Đặng-thị-Hoành.

Con rể: Vũ-trọng-Đức đồng gia-quyến đồng bái tạ.

HÀ NAM (DUY-TIÊN)

Tuần phiên nhũng-nhiễu. — Bản báo nhận được bài sau này: Vừa rồi tôi qua ở làng Bái-nhiễm được mục-kích một sự nhũng-nhiễu của bọn tuần làng ấy rất là đáng ghê, tưởng nên thuật ra đây bọn may nhũng người có chức chánh biết răn bảo bọn ấy từ nay chừa bớt cái bụng bất lương ấy đi, thì dân đen cũng được nhờ vậy.

Số là một nhà kia có một người đàn bà góa còn hai mẹ già (mẹ chồng và mẹ đẻ) và một đứa con bé. Một hôm người đàn bà ấy chở thuyền đi có việc, không may bị đắm mà chết. Bọn tuần với được trình quan thì quan huyện sở lại đã phải khám và cho mai-táng rồi. Sau bọn tuần ấy bắt hai bà già phải biện một chục bạc tiền phí tổn khai báo, nhưng nhà nghèo, không chạy vào đâu được. Bọn ấy liền phát mại nhà và đất của người bị nạn ấy — nhà đất đáng giá bốn mà chỉ bán lấy đủ số tiền khai báo ấy thôi — mà nào khai báo có phải tiền đâu, bọn ấy bán rồi lấy liều mỗ chó giết gà chè chén với nhau; mà người chết kia thì chôn bằng một chiếc chiếu bọc. Nghĩ đáng thương cho người chết ấy và hai bà già phải dắt đứa cháu bé đi ở cầu ở quán cho qua cái tuổi già, mà đang giận cho bọn tuần bất lương nọ.

Hoành-Sơn lai cảo

THANH-THỦY (Hưng-hóa)

Một xâu cơn bạc. Hồi 9 giờ đêm 18 août 1924, quan huyện sở tại có bắt được một xâu cơn bạc ở làng B. M. Trong số lẫy có nhiều người chức dịch và các con bạc to xưa nay, hiện đã giải về huyện giam xét.

Nghe nói sau khi họ đã nộp phạt được tha ra khỏi huyện rồi, họ lại bàn nhỏ với nhau tìm nơi kín đáo để gỡ lại món tiền phạt ấy.

Có nâng hết như thế thì họa may cái hại cờ bạc ở đây mới trừ được.

Đồng văn lai cảo

VIỆC KINH-ĐÔ

Thời tiết... Xứ này có câu tục ngữ «tháng bảy nước nhảy lên bờ» nghĩa là qua tháng bảy tiết mưa lụt đã đến, tuy thế mà năm nay đã đến trung tuần tháng bảy mà sông Hương-giang vẫn khô hạn mà nước miệng lên đến chùa Thiên-mụ, xem thế thì đủ biết năm nay lụt mưa quá vì thế mà mùa tháng tám đã khô trông mà giá gạo cứ cao hoài.

Lễ tứ-tuần sắp đến. — Chừng hơn một tháng nữa thì đến lễ tứ-tuần rồi. Nghe đâu các khoản chi định đến mười vạn bạc.

Hiện nay ở Kinh-thành đang sắp đặt việc trần thiết và tu chỉnh các nơi thành quách lại cho mỹ-quan. Bên mặt thành cùng tám cửa thành hiện nay đang quét vôi sơn, bên phía hào thì vẻ đào lại cho sạch sẽ trước Phu-văn-lâu làm hai cái rạp hát lớn rất to, trước cửa Ngọ-môn cũng có hai rạp hát và những lâu bằng, thể bằng, hành lang và lục giác, hát giá đình nhiều lắm các lối đường trong thành thì tu bổ lại cả, các cửa vào nội và thành nội cũng đang sơn quét lại tiêm tất, lẫy là nơi nơi thấy đều quang khiết tẻ chỉnh cả. Những nghỉ chú ngày lễ lẫy nghe đâu hiệu nay bộ Lễ đã đang làm, may mai sẽ dâng lên Hoàng-đế ngự lãm rồi sẽ có ơ chầu phê và dụ chuẩn cho thi hành.

VIỆC TRUNG-KỲ

BÌNH-ĐỊNH

Hỏa tai. — Hôm tối 14 tháng bẩy ta có nhà kia ở sau tiệm rượu Quinan ăn bị hỏa tai tiêu tán hết cả, sự thiệt hại cũng khá nhiều.

Nghe đâu vì hôm ấy nhà chủ có tổ linh sư ông đến tụng kinh cúng rằm; đến lúc canh khuya độ hai ba giờ sáng, trong nhà ngọn nghỉ, một mình sư ông cốc chuông niệm phật, cầu xin đức Phật phù hộ cho gia chủ đặng vạn sự như nguyện.

Nhưng vì canh khuya canh vắng, sư ông cũng không sao chống nổi cơn buồn ngủ, cho nên tẻ tông tang, tiếng mõ cũng thưa thớt lẫu lẫn, rồi đến sư ông cũng chơi một giấc thẳng đôi.

Không ngờ ngọn đèn chong trên bàn thờ vì sao mà bắt cháy vào bức màn và cánh sáo, rồi bén thẳng lên nóc nhà cháy lung tung ra; đến khi trong nhà hay, thì ngọn lửa đã tung hoành quá độ, không sao chữa được.

Phần sư ông tỉnh dậy cũng gác mõ gác chuông mà nhìn, ô é kêu làng với xóm. Rạng ngày ra sư ông cũng vài nam-vô a-di-đà phật, xin cáo sự chủ lui không về am tự; tiền công-đức sư ông vui lòng kiêng lại sự chủ.

BÁN ĐỒ VẠN BẢO

Những đồ cầm ở Vạn-bảo thành phố Hanoi, trong vòng tháng chín tây 1923 mà không chuộc hay là không đổi vé thì sẽ bán đấu giá ngày thứ ba, mồng 9 tháng chín tây 1924 (*11 tháng tám ta*) 8 giờ sáng.

Tiền giấy bút mà người mua phải trả, ngoại giá mua, là bốn phân (4 %).

Cái số những đồ bán rồi thì trong tháng sau khi đã bán, ai muốn nên xem cũng được.

Quan Chủ Vạn-bảo.

2045 METAILLER

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ông Montès nhượng hiệu Bào-chế của ông cho ông Domart, bào-chế sư-viện hạng nhất về cao-đẳng học-đường Paris đã một năm nay. Ông Domart tự trông coi lấy việc chế thuốc, và thuốc chế bao giờ cũng rất cẩn thận, nhờ vì thế mà hiệu bào-chế ấy rất có tiếng.

Thuốc gói đi xa cũng rất chóng. Ai muốn hỏi giá, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Từ xưa đến nay bản-hội đã biết bao nhiêu lối hát cải-lương: bao lối chèo kim, chèo cổ, lối hát Nam-ký, lối tả-châu, lối mới, lối cũ, lối nào cũng được quý khách ban khen, trong bẩy nhiêu lối hát duy có lối này các ngài ưa xem mà thật là hiếm có là «lối hát Tối âu.»

Có nhiều giọng hát đặt ra điệu riêng của nhà soạn, lại có cả âm nhạc riêng chỉ để đệm vào tích hát này là tiêu:

ĐỜI (CHỮ ĐỒNG TÂM...

Tích này cũ lâu chưa diễn lại, có nhiều quý khách đòi xem, vậy bản-hội định: Tối chủ-nhật 31 tháng làm tây này diễn lại.

Bán vé từ tối thứ bẩy 30 Août.

Tối thứ ba 26 Août 1924

TUYỀN PHU NGỘ PHỐI

Hồi ai khoe sắc cậy tài,
Xuân xanh hạ đẻ vật nài được chăng
Thợ giới khéo nhẽ chơi khăm,
Hợm đời nên phải ngậm tăm mấy đời.

Tối thứ tư 27 Août 1924

LƯU THỦY VÔ TÌNH

Hữu tình mà hóa vô tình,
Cam lòng giữ lấy hiếu trinh vẹn tròn.
Giàn chồng thôi lại mừng con,
Duyên đã có nước non làm bằng.

CẦN TẠO HÓA

Là một tích hát rất hay, rất có nghĩa-lý và luân-lý. Đã diễn hai lần đều được quý khách hoan nghênh lắm. *Tối thứ năm 28 Août 1924* này diễn lần thứ ba để lấy tiền quyên vào trường Thể dục.

Các ngài đến xem tích hát này cũng như góp tiền giúp việc công-ích vậy.

Bán vé từ tối thứ tư 27 Août 1924.

Bát quái cheo!

Thưa Ngài,

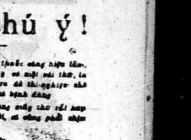
Khi Ngài chiêu-cố cho bản-hiệu, hoặc dặn người nhà đến lẫy, xin nhớ cho rằng, ngoài cửa có cheo cái **bát quái**, thì mấy chính hiệu chè ngon.

SINH-THÁI

31, Giữa Phố hàng Ngang, 31

2107 HANOI

Ta nên chú ý!

Thuốc này là thứ nhiều thứ thuốc mang hiệu lắm, nhưng mà thật là hay thì duy có một mà thôi, là những chai thuốc giả mạo chế ra đã thí-nghiệm như nhiều người đem ra bán cho nhà thương Lanessan.

Bệ rồi có một thứ thuốc trong suốt như nước lã, thật là rất tiện dùng, tuyệt-diệu, công-hiệu như là tôi bơm vậy.

Thuốc thật là thuốc giải độc.

Dépuratif Sensal

Trong bài trước ta đã nói về sự thí-nghiệm của thuốc DEPURATIF SENSAL. Từ bẩy đến nay có mấy trăm ký-sự không. Chỉ kể ra đây một vài sự thực để cho độc-giả chú-ý đọc và tự hỏi lấy mình xem.

Bên ông anh nọ có cái bệnh ngoài da nhờ có thuốc DEPURATIF SENSAL chữa rất là.

Các bệnh ấy hay sinh ra ngứa, nên thường gãi đến luôn. Các bệnh ấy lại phát lên cho người người nhờ...

Ở xứ nóng nhiều các độ ẩm không hợp với sinh, nên các bệnh ngoài da hay sinh ra nhiều, vậy ta phải kiếm thuốc thế khỏi ra ni. Vì thế nên khiến chế ra thuốc DEPURATIF SENSAL này.

Trong các bệnh ta thường thấy luôn, nó hiện ra ECZEMA rồi là đỏ lan, làm cho thân thể có những nốt nhỏ, nốt ấy rất khó lại chẳng nổi, làm cho thân thể trông rất gai.

Bệnh ECTHYME INTERTRIGO làm cho chỗ nhiều nước nổi ra, mùi rất ghê tởm. Người mắc bệnh đau đớn lắm.

Bệnh HERPES hay sinh ra ở không có trong một vài tạo.

Bệnh HERPES CHRONIC rồi có thể thành mụn nhỏ trong khi mọng mủ.

Bệnh đinh, sang, lở, phỏng, chí, v. v.

Thật nên kể hết những bệnh nông ấy, có trong mình người ta, thì các bệnh ấy thuốc DEPURATIF SENSAL chữa ra nhiều nhất. Ta nên khuyên ai có bệnh nên dùng thuốc DEPURATIF SENSAL mà chữa. Thuốc lại rẻ.

Hiệu Bào-chế **CHASSAGNE**

59, phố Paul Bert

trước cửa hiệu Godard

Gần các thứ thuốc mà dùng có các bệnh nặc danh nặng, chỉ có thể chữa có POMMADE SAINT ANDRÉ là có công-hiệu mà thôi.

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tôi, giá công hạ, vì hiện tôi muốn mong đông khách.

Quí-khách có đáng, xin một thiếu cố.

MAO-THỊNH kính cáo

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đánh bạ, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

2117

No 130

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Lâm-chương sự tự thành-chỉ xong, giao ấn kinh-lược và thánh thượng-phương bảo-kiếm cho quan khâm-sai về dâng nộp thiên-tử. Khi quan khâm-sai đi khỏi rồi *Thang-bưu* tỏ lời mừng *Lâm chương*.

Lâm-chương ngẫm-nghĩ tỏ nói:

— Việc này tất bởi hai đứa gian-thần họ *Hoa* và họ *Thẩm* có lòng muốn hãm-hại ta, cho nên mới tâu xin thiên-tử sai ta đi đánh giặc *Tây-lương* vậy.

Thang-bưu nói:

— Dẫu sao cũng là quân-mệnh, đạo làm tôi há nên chối-từ. Ta chỉ nên một lòng tận trung báo quốc, tất bao giờ lòng trời cũng không phụ người ngay. Vả nhờ lượng-phúc của triều-đình, chắc đâu rằng khi quân ta tới nơi, chẳng thu được công toàn-thắng.

Lâm-chương nói:

— Tôi há lại không biết rằng một lòng tận trung báo quốc là bổn-phận của kẻ trượng-phu, nhưng bây giờ trong tay tôi không có một người tâm-phúc đại-tướng nào thì còn đánh giặc làm sao cho nổi.

Thang bưu nói:

— Xin đại-nhân cứ yên lòng. *Mã-vân* hiện nay đóng ở *Đông-hoa-sơn*, đã có chiêu-tập được nhiều tay cường tướng, kể tới tôi đó, tôi xin vào dụ hắn ra đầu, để giúp đại nhân đi đánh *Tây-lương*, chẳng hay đại-nhân nghĩ thế nào?

Lâm-chương nghe nói, mừng-rỡ xiết bao, tức thì hạ lệnh chọn ngày khởi hành, cứ theo đường *Đông hoa sơn* mà tiến. Lại nói về tuyên *Phùng-hức* và *Tiền-lâm* hai người về đến kinh-thành, tìm vào nhà trọ, rồi đóng cửa đọc sách để chờ cho đến kỳ thi.

Cuối năm ấy hai chàng thi hương, đều được trúng tuyển, qua đầu năm sau lại vào thi hội. Khi trường-kỳ xong, chủ-khảo-quan kén chọn kỳ-tài để dâng thiên-tử. Thiên tử chấm lẫy 3 quyển đỗ đầu.

Quyển thứ nhất của *Phùng-hức* người ở huyện *Tiền-đường* tỉnh *Chiết-giang*, được trúng trạng-nguyên; quyển thứ hai của *Tiền-lâm*, cũng người ở huyện *Tiền-đường* tỉnh *Chiết-giang*, được trúng bảng-nhỡn.

Thiên-tử thấy vậy, mặt rồng vui cười mà phán rằng:

— Trạng-nguyên bảng-nhỡn đều người một huyện, thật là xưa nay hiếm có!

Sau xem đến quyển thứ ba thì quyển thứ ba của *Chu-giác*, được đỗ thám-hoa, cũng người ở huyện *Tiền-đường* tỉnh *Chiết-giang*. Thiên-tử lại cả cười mà phán rằng:

— Nếu vậy thì lạ thật! Trong một huyện mà được ba người chiếm bảng khôi-nguyên!

Thiên-tử ngảnh lại bảo *Hoa-vinh-ngọc* tướng-công rằng:

— Trẫm khen cho huyện *Tiền-đường* nhà người thật là đất văn-vật! Một khoa mà chiếm được cả tam-giáp!

Hoa tướng-công vẫn chưa được biết người đỗ là ai, nghe nói huyện mình một khoa mà chiếm được cả tam-giáp, cũng lẫy làm vẻ-vang, mới quì xuống tâu rằng:

— Muôn tâu bệ hạ! Nhờ cái hồng phúc của bệ-hạ mà kén chọn được những bậc lương-đống kỳ tài để phò tá thánh-triều.

Thiên-tử giảng chỉ cho ba người đỗ đầu được vào bệ-kiến *Phùng-hức* (trạng-nguyên), *Tiền-lâm* (bảng-nhỡn) và *Chu-giác* (thám-hoa) cùng vào phủ phục ở trước sân rồng. Thiên-tử truyền cho ngẩng đầu lên để xem mặt.

Khi ba người ngẩng đầu lên, thiên-tử trông thấy đều là thiếu-niên thư-sinh, rất lẫy làm vui lòng mà phán rằng:

— Nước ta có phúc, cho nên mới giáng-sinh những bậc thiếu-niên anh tài này!

Thiên-tử lại phán bảo ba người rằng:

— Thân-phụ thuở trước làm quan-chức gì, các ngươi nên tâu rõ cho trẫm nghe.

Phùng hức tâu rằng:

— Muôn tâu bệ hạ! Thân-phụ kẻ hạ-thần thuở trước tên gọi *Phùng-cao*, nguyên lĩnh chức lễ-bộ thượng-thư.

Tiền lâm tâu rằng:

— Muôn tâu bệ hạ! Thân-phụ kẻ hạ thần thuở trước tên gọi *Tiền-tiến*, nguyên lĩnh chức Lưỡng-quang đô-đường.

Chu-giác tâu rằng:

— Muôn tâu bệ hạ! Thân-phụ kẻ hạ thần thuở trước tên gọi *Chu huy* nguyên sung hàn lâm viện học-sĩ.

Thiên-tử mừng rỡ mà phán bảo rằng:

— Thế ra các ngươi đều là con cháu của bậc công thần, thật đáng lẫy làm mừng rỡ!

Nói xong, truyền chỉ cho ba quan thân-khoa được vào dự yến tại *Quỳnh-lâm-viện* và đi du-nhai trong 3 ngày, rồi sau sẽ gia phong quan-chức. Ba người lạy tạ lui ra.

Lại nói chuyện *Hoa* tướng-công thấy ba người tâu rõ gia thế, mới kinh ngạc mà nghĩ thầm trong lòng rằng: Nếu vậy thì ba người này đều là kẻ thù giết con ta đó. Hôm xưa ta được tin nhà có nói *Chu-huy* đứng làm mối họ *Tiền* cho *Phùng-hức*, sau đến con bất-hiếu của ta gây sự tranh-hôn, để đến nỗi bị em gái *Tiền-lâm* giết chết. Ngày nay ta bỗng gặp kẻ thù, thật là một sự buồn-rầu cho ta, nếu ta không báo phục được thì ta cũng không nên cầm quyền tể-tướng, đứng đầu hàng trăm quan làm chi nữa.

Hoa tướng-công nghĩ vậy, mới thẳng đường đi sang *Thẩm* tướng-phủ. *Thẩm* tướng-công nghe báo, vội-vàng ra nghênh-tiếp, mời vào trong thư-phòng. Khi uống trà xong, *Hoa* tướng-công nói:

— Hôm nay thánh-thượng trông thấy ba người đỗ đầu đều là thiếu-niên thư-sinh thì một rồng vui cười, rất lẫy làm mừng-rỡ.

Thẩm tướng-công nói:

— Tôi nghe nói ba người ấy đều là đồng-hương với niên-huynh, như thế thật đã hiếm có!

Hoa tướng-công nói:

— Ba đứa súc-sinh ấy đều là kẻ thù giết cả cả con tôi đó!

Thẩm tướng-công hỏi rằng:

Ô-hay! Sự thể đầu đuôi thế nào?

Hoa tướng-công liền thuật chuyện cho nghe. *Thẩm* tướng-công nói:

— Nếu vậy thì sao không trừ bỏ chúng nó đi để báo thù cho lệnh công-tử.

Hoa tướng-công nói:

— Ngặt vì ba người này vừa mới chiếm bảng khôi-nguyên, thiên-tử đang lẫy làm mừng-rỡ thì ta dùng cách chi mà trừ bỏ cho được!

Thẩm tướng-công nói:

— Hôm trước niên-huynh đã hết lòng nghĩ kế báo thù cho con tôi, khiến *Lâm-chương* ngày nay đã phải phụng mệnh đi đánh giặc *Tây-lương* rồi. Bây giờ tôi xin hiến một kế có thể trừ được ba đứa súc-sinh ấy.

Hoa tướng-công nghe nói, liền hỏi:

— Chẳng hay hiền-huynh có kế chi? Ân-điều, nên mau mau nói cho tôi nghe.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Hãy nhờ thuốc đỏ mau đi.

BỆNH NGOÀI DA NHƯ LÀ:

Mụn, mẩn đỏ, hắc-lào, ngứa, sưng huyết-quản, lở và các nốt mẩn khác vì bệnh giang-mai mà phá ra đều bởi tại máu cả. Vậy muốn chữa thì phải dùng một thứ thuốc thay máu rất mạnh. Thuốc thay máu thì không thuốc nào công-hiệu bằng thuốc:

Dépuratif Richelet

Dù bệnh mới hay lâu, miễn là vì máu sinh ra, thì khỏi. Thuốc này lại chữa cả các chứng đau xương, thấp nữa.

Bán ở các hàng lục-hợp to.

HẮC-LÀO	ECZÉMA
thì 3 tuần khỏi	thì 20 ngày là cùng

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ giới nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ê khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

NỮ-HẢI-TẶC

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHẠM-BÙI-CẦM dịch thuật

Xuất bản lần thứ nhất

Có sửa đổi lại nhiều chỗ

Sách dày hơn 100 trang

Giấy in cực tốt. Sách đóng cực đẹp

Giá mỗi quyển . . . . . 0$30

Tiền cước 0.11

Ai muốn mua buôn, mua lẻ xin gởi giấy cho:

M. BÙI-XUÂN-THÀNH

61—63 Rue du Coton — Hanoi

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các ngài ông nào mua thì gởi tiền cho; hễ không có tiền gởi theo giấy mua tới bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho sau.

Hỡi các ông mắc phải bệnh tinh (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Bắp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tinh đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại. Cả cước độ hơn một đồng một lọ.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy-yếu, thân-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra ráo phổi làm cho hay ho vặt uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ!

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết. MÁU BỔ

HỠI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ, nếu các ông đã dùng đủ các thứ thuốc rồi mà chưa khỏi thì nên mua thứ thuốc tốt **POMMADE ROYER**, dùng độ ngày tắp tức mà chóng khỏi tắm.

Ở Paris hỏi tại hiệu bào-chế DUPUY, 225, R. St Martin.

Ở Hanoi hỏi tại hiệu Ed. CHASSAGNE

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

của M. L. HOUILLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển. . . . 0$30

Tiền cước mỗi quyển . 0.12

Ai ở xa xin viết thư về cho

ông BÙI-XUÂN-THÀNH

61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tấm giá sáng.

MUSCULOSINE BYLA

VITAMINÉE

LÀ NƯỚC THỊT NGUYÊN CHẤT NẤU ĐẶC LẠI

Là một thứ thuốc bổ rất mạnh

TRONG

NHỮNG KHI GẦN CỐT SUY-NHƯỢC,

NHỮNG LÚC THAO-LUYỆN MÀ MỆT NHỌC,

HOẶC NHỮNG LÚC MẮC BỆNH MỚI KHỎI

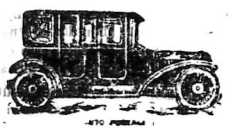
Thân-thể khang-thái

Sức-lực cường-kiện

ETABLISSEMENTS BYLA 26, AVENUE DE L'OBSERVATOIRE, PARIS (FRANCE)

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THỔ CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

ĐƯỜNG TIỆN LỢI CHO KHÁCH

Ở ga YÊN-LÝ chạy hết 3 giờ rưỡi sáng sau chuyến xe tốc thứ nhất ở Hàm-thầy về Vinh-yên.

Ở CHỢ BIỆC (Phố-Cũ) có hai ga: ga nhiều đồ ga Yên-Lý vào Vinh và Hàm-thầy.

ĐƯỜNG VINH VỀ HUẾ

Ở VINH đi hết 4 giờ sáng đến Đồng-hà vừa kịp chuyển xe lửa vào Huế.

Ở ĐỒNG HÀ ra hết 8 giờ sáng tới Vinh vừa kịp chuyển xe lửa ra Huế.

Các quí-khách đi lại đường Vinh-Đồng hà nên đi xe thư thì được cẩn thận hơn, nhưng khi lấy vé nên có ý kẻo lầm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm lẫy, xin liệt quí khách đánh giây thép trước cho bản-ty. Hễ khi bản-ty nhận được giây thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên-Lý đi chợ Hiệu thì đánh giây thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Lý gare; — mé đường Vinh Đồng-hà thì đánh giây thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đồng-hà gare.

9 ĐƯỜNG SANG LÀO. — Vì độ này bên Lào mưa luôn xe không đi lại được nên xe chúng tôi cũng hoãn không chạy, nhưng đến hết tháng tới tháng một tây (Novembre) trở đi thì sẽ lại chạy.

Agents d'Annonces en Europe:

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

TIỂU-THUYẾT

BÀ NGƯỜI NGỰ-LÂM PHÁO-THỦ

(Lịch-sử tiểu-thuyết nước Pháp)

Soạn-giả: Alexandre DUMAS

Dịch-giả: NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Mỗi tập (32 trang) 0$15 (tiền cước 0$08)

Toàn bộ (24 tập) 3.00 (tiền cước 0.35)

Ai mua xin gửi thư và mandat cho:

M. BÙI-XUÂN-THÀNH

Quản-lý nhà in Trung-Bắc-Tân-Văn

61-63, Rue du Coton, 61-63

HANOI

LỤC-TỈNH TÂN-VĂN NHỰT-BÁO

(Xuất-bản mỗi ngày 8.000 tờ)

6 trương

GIÁ BÁN BÁO:

Một năm	12$00
Sáu tháng	6.50
Ba tháng	3.50

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine)

Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn-minh của Pháp-quốc, luận về kinh-tế, lý-tài, báo tin lạ xảy ra trong Đông Pháp, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gởi mandat cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, chủ-nhơn thân-nhân.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc:

ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE

Thuốc này có trị cả những bệnh: đau dạ dày, đi tả, đau ruột, đi tháo dạ.

CÁCH DÙNG: *Cứ trong 24 giờ uống một lần; mỗi lần uống ba hoặc bốn thìa lớn pha với một ít nước lã; trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.*

Giá bán: 0$60 một lọ

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của Công-ty Panama có rồi sẽ đổi hoàn lại (Obligation Panama à lots). Lúc mua phải nộp ngay 20 quan, còn thì 17 tháng mỗi tháng nộp 20 quan, theo như lệ định trong khế. (Như vậy mỗi ngày đi đành mấy xu, cả thảy trở nên giàu có được).

Hễ nộp tiền lần đầu là được ngay cái sổ trái-đơn mà riêng mình được quyền sở-hữu như là mình đã nộp hết tiền rồi vậy, và đến lúc trái-đơn trong sổ về lô nào thì mình được lĩnh nguyên cả tiền lẫn lời. Mỗi trái đơn trước sau thế nào cũng trúng một lô từ 500 000 trở xuống đến 1 000 quan, không có thì cũng được hoàn lại là 400 quan. Mỗi năm có bốn lần rút sổ, hạn 3 tuần 14.

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LÔ SAU NÀY:

136 lô.	500.000 quan	260 lô.	5.000 quan
136 lô.	250.000 —	1.320 lô.	2.000 —
264 lô.	100.000 —	12.296 lô.	1.000 —
260 lô.	10.000 —	1.700.000 lô. đều hoàn lại tiền	400 —

Người có trái-đơn được dự cuộc rút sổ mỗi lần rút sổ trái-đơn rút ra tại trái.

Các lô được lĩnh nguyên đồng, không phải trừ vào tiền chi cả. Mỗi lần rút sổ sẽ nhận được một cái bảng kê số trái đơn trúng lô, không phải trả tiền. Các sổ kê trong bảng đều đúng với cái trái-đơn để tại nhà ngân hàng, các ông có trái đơn có thể đến xem được, theo như điều khoản trong năm tuổi riêng ngày 12 Mars 1909. Bản tuổi đã in mới bắt tuổi bảo chứng, giữ gìn cho các nhà có trái đơn, không có điều gì phải nghi ngờ cả.

Năm lần cũng có 15 Février, 15 Mai, 15 Août, 15 Novembre thì rút số.

Các ngài muốn dự các cuộc rút sổ ấy thì nộp 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papere, MARSEILLE, France

R. C. MARSEILLE 6576

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị tinh hảo không có pha chế nhiều thứ.

Mỗi hoàn 0,50 cen. Uống từ 3 đến 6 hoàn trong 24 giờ.

TRỪ CÀC BỆNH ĐAU LẠT-LÉO VÀ GẮN CỐT.

THUỐC PHÁP Trữ tại: 6, Rue et Passage Saint-Roch, PARIS 7 PHÁP QUỐC LÂM

Cũng có bán tại: Hanoi, Ed. CHASSAGNE, Pharm.-Biologiste; L. BORGIGNON, Pharm., và các hiệu bào-chế khác.

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

醪補

J. BLANC (*dệ nhất hạng bào-chế*)

Ông L. BLANC (*người nối-nghiệp*)

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每晚食番啡每吞啡沒喊羅欺映精

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC

31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái pháp chế thuốc này khảo-cứu đã lận năm, và cải cách làm, lại tinh-vi cần-thận hơn một thứ thuốc bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng một thứ thuốc bổ mạnh; thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghip, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai lần rượu, trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

50, phố Paul-Bert, Hanoi